

VALENTA JONAS- RYTAS, ČEMPIONAS

1917 11 30–1949 11 14

Tauro apygardos partizanai su ryšininkėmis. Pirmas iš kairės Jonas Valenta-Čempionas, pirmas iš dešinės Antanas Popiera-Žilvitis, per vidurį seserys Meškelevičiūtės (Albina-Samanėlė ir Vladislava-Zylutė). Iš Aldonos Vilutienės asmeninio archyvo

Stogastulpis šioje vietoje niekintiems 1944–1953 m. Veiverių apylinkėse žuvusiems Tauro apygardos partizanams atminti. Prienų r. Veiverių sen. Veiverių mstl. Priešais Veiverių Šv. Liudviko bažnyčią. Bendras stogastulpio vaizdas. Aut. Edvardas Belokopitovas. Pastatytas 1990 m. V. Almonaičio nuotr., 1998 m.

Tipinis atminimo ženklas šioje vietoje buvusioje sodyboje įrengtame bunkerįje nusišovusiam Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės vadui Jonui Valentai-Čempionui atminti. Prienų r. Šilavoto sen. Juodaraiščio k. Ženklo priekinio fasado vaizdas. Šalia stovi: pirma iš kairės partizanų ryšininkė Alva Zita Rinkevičiūtė-Sidaravičienė-Vosilka, antra ir trečia – J. Valentos seserys, ketvirta – J. Valentos dukterėčia. Aut. dizaineris Romas Navickas. Pastatytas 2006 m. A. Vilutienės nuotr., 2006 m.

Jonas Valenta gimė 1917 m. lapkričio 30 d. Marijampolės aps. Marijampolės vls. Trakiškių k. Jono Valentos ir Julijos Žilinskaitės-Valentienės šeimoje. Kartu augo trys broliai ir keturios seserys.

J. Valenta baigė Marijampolės amatų mokyklą, kurioje įgijo staliaus specialybę. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Kartu lankė karininkų kursus. Baigus tarnybą jam suteiktas puskarininkio laipsnis.

Prasidėjus pirmajai bolševikinei okupacijai kartu su broliu Juozu buvo suimtas ir išvežtas į Raudonosios armijos dalinį Rokiškyje. Iš jo abu su broliu sugebėjo pabėgti.

1944 m. vasario mėn. kartu su visais broliais tapo gen. P. Plechavičiaus vadovaujamos Lietuvos vietinės rinktinės kariais.

Prasidėjus antrajai bolševikinei okupacijai pradėjo slapstyti. Partizanas nuo 1944 m. rudens. Vadovavo partizanų grupei. Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės 1-osios kuopos 2-ojo būrio būrininkas. 1947 m. pavasarį paskirtas Geležinio Vilko rinktinės Rikiuotės skyriaus, 1948 m. pavasarį – rinktinės Ūkio skyriaus viršininku. 1949 m. pavasarį perkeltas į Vytauto rinktinę Žvalgybos skyriaus viršininku. 1949 m. rugsėjo 20 d. žuvus Geležinio Vilko rinktinės vadui Juozui Baltrušaičiui-Tigriui, gražintas atgal ir paskirtas Geležinio Vilko rinktinės vadu.

Partizanų rėmėjams Vilkams sutikus, Prienų aps. Šilavoto vls. Prankiškės vnk. įsirengė rinktinės štabo bunkerį. Jame tą nelemtą lapkričio 13 d. vakarą, išleidęs bendražygius Praną Kleizą-Rytį, Kazį Urbanavičių-Žaibą ir Stasį Marčiulyną-Lapiną, pasiliko tvarkyti dokumentus.

Lapkričio 14-osios rytą Vilkų sodybą apsupo MGB karinė grupė. Kareiviai, suvirtę į trobą, iškart pradėjo lupti koridoriaus grindis. J. Valenta-Čempionas, supratęs, kad slėptuvė išduota, sunaikino dokumentus ir nusišovė.

Palaikai niekinti Marijampolės aps. Veiverių mstl. Vėliau užkasti Veiveriuose likusiuose nuo karo apkasuose. Šiuo metu vieta sutvarkyta, įrengtas Veiverių „Skausmo kalnelis“ (Prienų r.).

Žuvimo vietoje 2006 m. pastatytas tipinis atminimo ženklas.

*Parengė
buvusi Tauro apygardos partizanų ryšininkė
Aldona Sabaitytė-Vilutienė-Neužmirštuolė
ir Rūta Trimonienė*